

Pałac na Wyspie w Łazienkach Królewskich

TEKST
ŁATWY
DO CZYTANIA
(ETR)

Spis treści

Pałac na Wyspie w Łazienkach Królewskich	strona 3
Zwiedzanie Pałacu	strona 4
Stanisław Herakliusz Lubomirski	strona 5
Łaźnia	strona 6
Pałac na Wyspie	strona 7
Kolekcja Stanisława Augusta	strona 8
Przedsionek	strona 10
Pokój Bachusa	strona 11
Pokój kąpielowy	strona 12
Sala Balowa	strona 13
Gabinet Portretowy	strona 14
Sala Salomona	strona 15
Rotunda	strona 16
Galeria Obrazów	strona 17
Antyszambr	strona 18
Jadalnia	strona 19
Przedpokój	strona 21
Mała Galeria i Pokój Balkonowy	strona 22
Gabinet Królewski	strona 23
Sypialnia	strona 24
Garderoba	strona 25
Apartament Franciszka Ryksa	strona 26

Pałac na Wyspie w Łazienkach Królewskich

Pałac na Wyspie to najważniejszy budynek w Łazienkach Królewskich.

Pałac ma ponad 200 lat.

Latem w pałacu mieszkał Stanisław August.

Stanisław August był ostatnim królem Polski.

Był głównym autorem Konstytucji 3 Maja.

Konstytucja to najważniejszy dokument w państwie.

Dzięki konstytucji wiemy:

- jak rządzić państwem
- jakie prawa mają obywatele.

Zwiedzanie Pałacu

Podczas zwiedzania Pałacu zobaczysz:

- stare meble
- obrazy
- rzeźby
- cenne przedmioty.

Część rzeczy należała do Stanisława Augusta.

Rzeczy są cenne i bardzo delikatne.

Nie wolno ich dotykać.

Przed wizytą przeczytaj przewodnik z informacjami na temat zwiedzania.

[Przejdź do strony z przewodnikami.](#)

Historia Łazienek Królewskich

Stanisław Herakliusz Lubomirski

Stanisław Herakliusz Lubomirski był księciem.

Był ważnym politykiem.

Doradzał i pomagał rządzić Polską.

Interesował się nauką i sztuką.

Pisał książki i wiersze.

Lubomirski był bardzo bogaty.

Miał wsie, zamki i pałace.

Historia Łazienek Królewskich

Łaźnia

Lubomirski był właścicielem zamku w **Ujazdowie**.

Ujazdów to teraz część Warszawy.

Lubomirski zbudował obok zamku **łaźnię**.

Łaźnia to budynek do kąpieli i odpoczynku.

Dawniej ludzie nie mieli łazienek w domach.

Kąpali się w łaźniach.

Łaźnia Lubomirskiego przypominała willę.

Były tam:

- pokoje do kąpieli
- sypialnia
- miejsce do odpoczynku z fontanną.

Historia Łazienek Królewskich

Pałac na Wyspie

Stanisław August kupił łaźnię i ogrody.

Król zatrudnił znanych architektów i artystów.

Przebudowali łaźnię i zmienili ją w pałac.

Nazwa Łazienki Królewskie przypomina historię tego miejsca.

W pałacu zostawiono ozdoby i dekoracje z łaźni.

Dlatego w pokojach zobaczysz:

- rzeźby kąpiących się ludzi
- rzeźby wodnych zwierząt i roślin.

Historia Łazienek Królewskich

Kolekcja Stanisława Augusta

Król interesował się sztuką.

Kupował obrazy, rzeźby i książki.

Miał bardzo dużą kolekcję.

Część kolekcji pokazywał w pałacu i ogrodach.

Król zbierał kopie znanych rzeźb.

Były to rzeźby postaci z historii i **mitologii**.

Mitologia to opowieści o bogach.

Każdy bóg się czymś opiekował, na przykład:

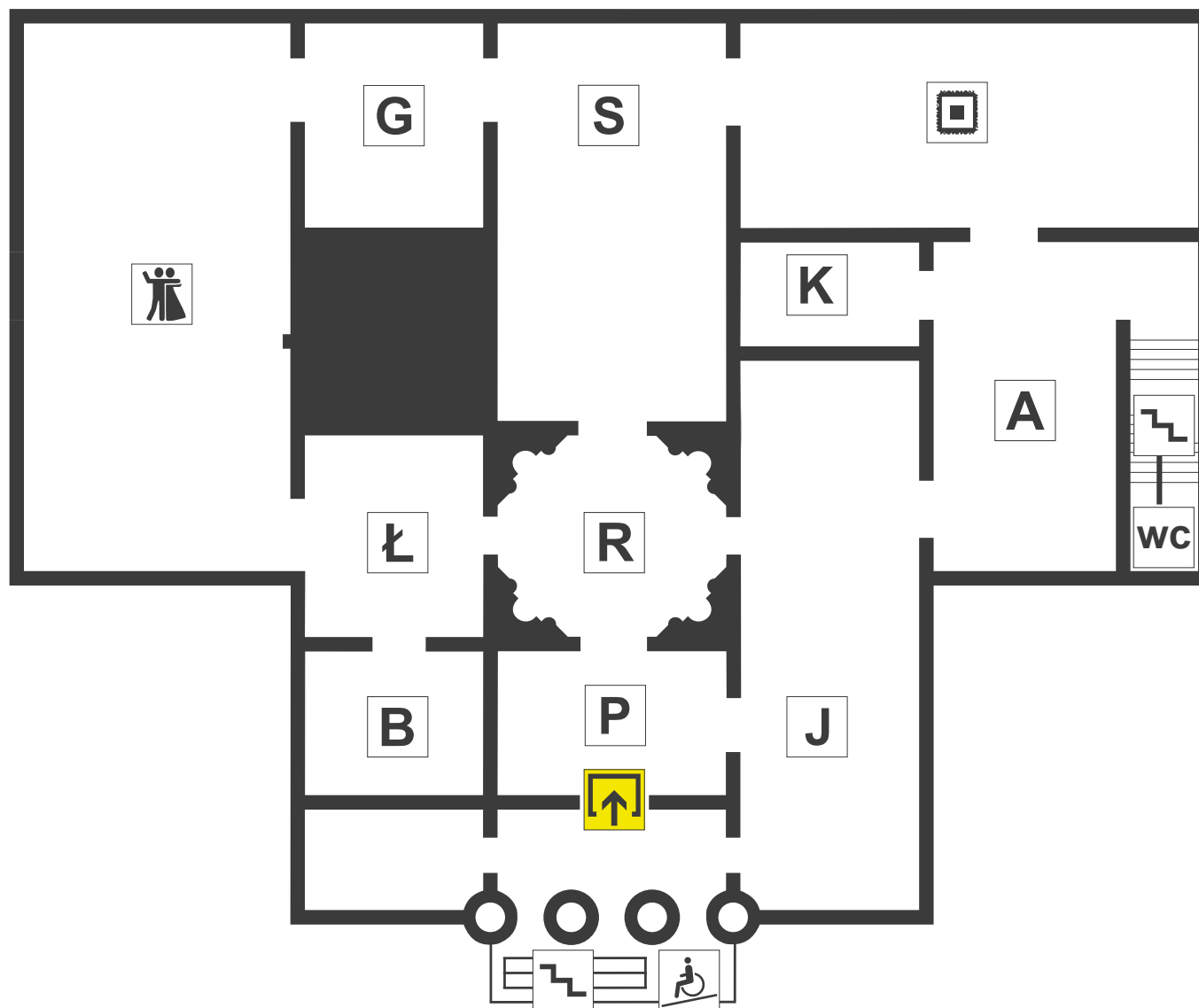
- Apollo to bóg piękna, słońca i sztuki.
- Mars to bóg wojny.

Najbardziej znana mitologia powstała w Grecji i Rzymie.

Mapa parteru Pałacu na Wyspie

- wejście
-   schody, pochylnia
- P** Przedsiónek
- R** Rotunda
- B** Pokój Bachusa
- Ł** Pokój Kąpielowy
- Sala Balowa
- G** Gabinet przy Sali Salomona
- S** Sala Salomona
- Galeria Obrazów
- A** Antyszambur
- K** Kaplica
- J** Jadalnia
- wc** toaleta

Parter

Przedśionek

Pokój był częścią łaźni.

Goście mogli tutaj poczekać.

Przy głównych drzwiach są duże rzeźby.

Rzeźby przypominały gościom łaźni:

To miejsce odpoczynku i radości.

Mężczyzna to bóg Mars – bóg wojny.

Mężczyzna odpoczywa.

Kobieta to Polonia.

Kobieta jest radosna.

Parter

Pokój Bachusa

Pokój był częścią łaźni.

Goście odpoczywali tu przed i po kąpieli.

Bachus to bóg zabawy i wina.

Kiedyś na suficie było malowidło z Bachusem.

Nad kominkiem jest obraz z bogami.

Bogowie opiekują się przyrodą.

Na ścianach są kafelki.

Kafelki zrobiono w Holandii.

Każdy kafelek jest inny.

Na kafelkach są sceny z życia na wsi.

Parter

Pokój Kąpielowy

Pokój był częścią łaźni.

W pokoju były wanny.

Później wanny zamieniono na kanapy.

Przy lustrze stoi rzeźba bogini miłości.

Bogini nazywa się Afrodyta.

Bogini kąpie się.

Na ścianach są białe płaskorzeźby.

Artysta wyrzeźbił opowieści z mitologii.

Artysta wybrał opowieści o miłości i wodzie.

Parter

Sala Balowa

W sali odbywały się spotkania, bale i koncerty.

Na ścianach są malowidła Jana Bogumiła Plerscha (czytaj: Plersza).

Jego malowidła zobaczysz w różnych budynkach w Łazienkach Królewskich.

Nad kominkami są kopie znanych rzeźb.

To postacie z mitologii.

Mężczyzna z maczugą to Herkules.

Herkules był bardzo silny i odważny.

Mężczyzna z płaszczem to Apollo.

Apollo to bóg piękna, słońca i sztuki.

Stanisław August mówił:

Król powinien być jak Herkules i Apollo.

Parter

Gabinet przy Sali Salomona

W pokoju są obrazy z kolekcji Stanisława Augusta.

Zwróć uwagę na obraz z kobietą robiącą pranie.

Obraz namalował Gabriel Metsu.

Obraz ukradziono podczas drugiej wojny światowej.

Obraz odnaleziono 30 lat temu w Nowym Jorku.

W pokoju jest mały stolik.

Stanisław August dostał stolik w prezencie.

Nogi stolika przypominają kopyta byka.

Na blacie jest mozaika z młodym bykiem.

Rodzina króla miała w **herbie** młodego byka.

Herb to specjalny znak.

Herb mogą mieć rodziny i miasta.

Parter

Sala Salomona

Sala była głównym salonem w pałacu.

Król spotykał się tu z gośćmi.

W sali były obrazy i malowidła na suficie.

Były na nich historie z życia króla **Salomona**.

Salomon był mądry i sprawiedliwy.

Jego historię znamy z Biblii.

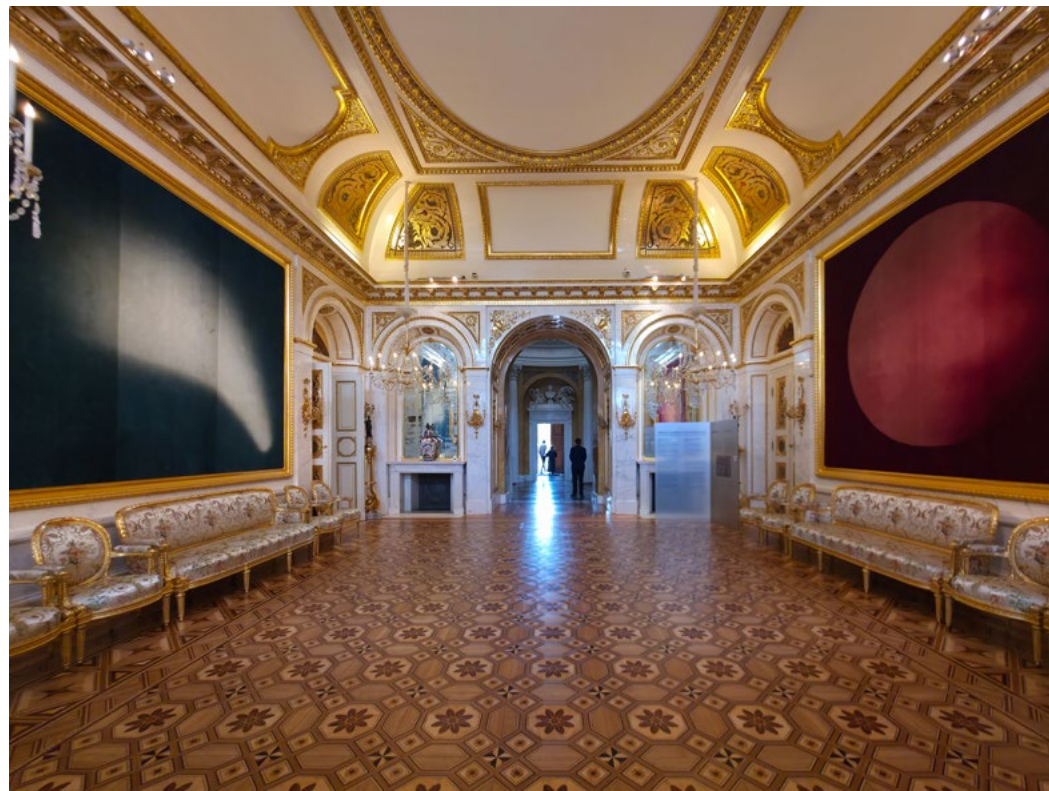
Teraz sala wygląda inaczej.

Zwróć uwagę na meble.

Fotele należały do króla.

Zrobiono je w Paryżu.

Fotele są bardzo cenne.

Parter

Rotunda

Pokój był częścią łaźni.

Na środku pokoju była fontanna.

Goście odpoczywali tu po kąpieli.

Król kazał przebudować pokój.

Dekoracje miały przypominać gościom historię Polski.

W pokoju zobaczysz rzeźby 4 królów Polski.

Są to:

- Kazimierz Wielki
- Zygmunt I Stary (czytaj: pierwszy)
- Stefan Batory
- Jan III Sobieski (czytaj: trzeci).

Wszyscy byli ważnymi i mądrymi królami.

Parter

Galeria Obrazów

W galerii są obrazy z kolekcji Stanisława Augusta.

To tylko część kolekcji króla.

Król miał ponad 2 tysiące obrazów.

W galerii jest rzeźba kobiety.

To bogini Diana.

Diana to bogini polowań, lasów i księżyca.

Jest to najcenniejsza rzeźba z kolekcji króla.

Rzeźbę zrobił Jean-Antoine Houdon (czytaj: Żan Antłan Udą).

Rzeźbę skradziono.

Kilka lat temu rzeźbę odnaleziono w Wiedniu.

Parter

Antyszambr

Kiedyś wejście do pałacu było w innym miejscu.

Goście króla wchodzili przez **antyszambr**.

Antyszambr to francuska nazwa.

Antyszambr to przedpokój.

Goście mogli tu wejść i poczekać.

W pokoju jest rzeźba Afrodyty.

Bogini wychodzi z wody.

Mały pokój to dawna kaplica.

Parter

Jadalnia

Stanisław August był znany z urządzania obiadów.

Obiady odbywały się w czwartki.

W obiadach brali udział:

- pisarze
- artyści
- naukowcy
- politycy.

Na stole pod lustrem jest rzeźba.

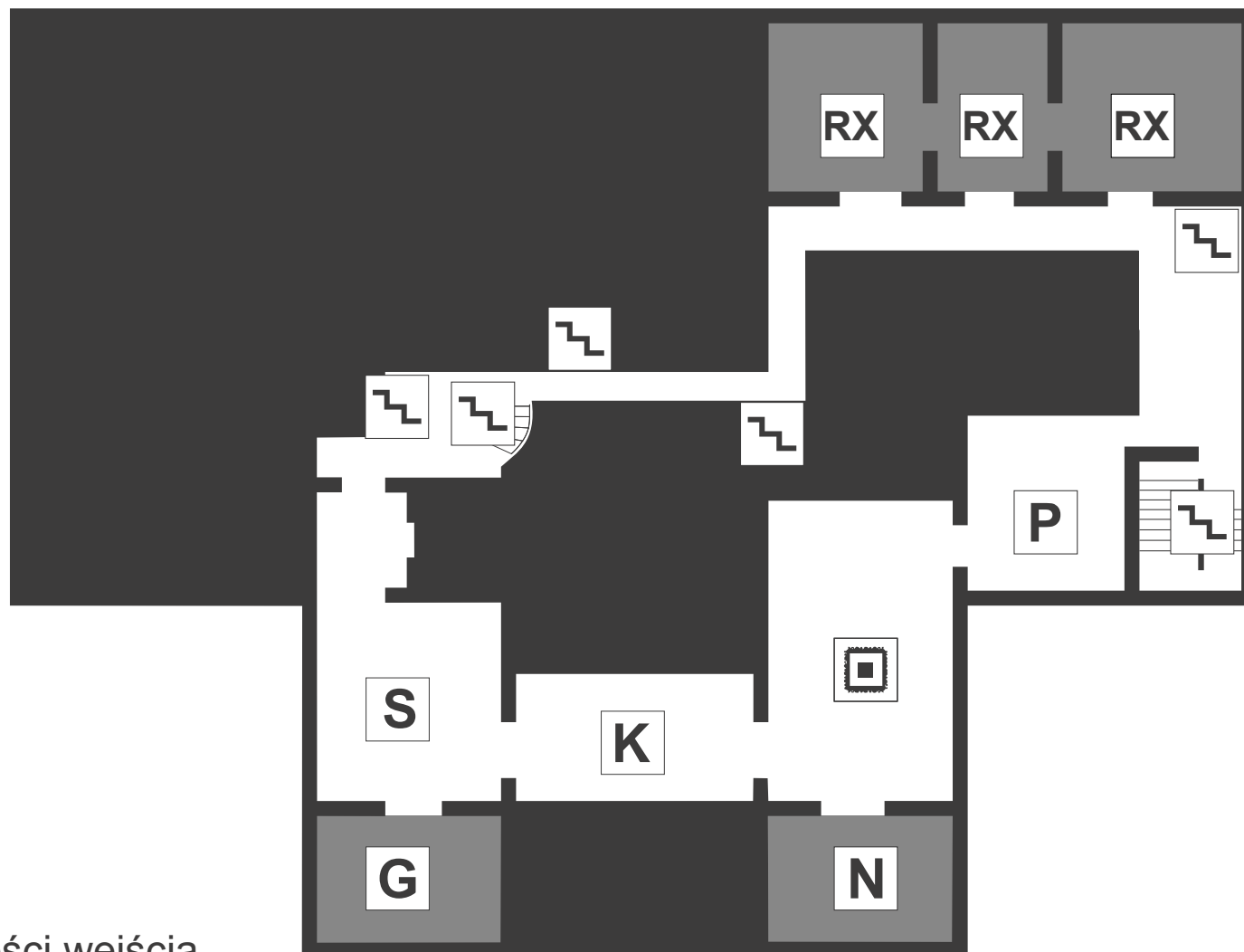
To Stanisław August.

Rzeźbę zrobił artysta z Włoch.

Mapa piętra Pałacu na Wyspie

- schody
- Przedpokój
- Mała Galeria
- Pokój Balkonowy
- Gabinet Króla
- Garderoba
- Sypialnia
- Pokoje Franciszka Ryxa
- pomieszczenia bez możliwości wejścia

Piętro

Przedpokój

Na piętrze są pokoje króla i jego służącego.

W przedpokoju goście mogli poczekać na króla.

Marcello Bacciarelli (czytaj: Marczelo Baciareli) był malarzem.

Pracował dla Stanisława Augusta.

Jego obrazy są:

- w Pałacu na Wyspie
- w Zamku Królewskim w Warszawie.

Na ścianie jest obraz Bacciarellego (czytaj: Baciarellego).

Artysta namalował Stanisława Augusta z **klepsydrą**.

Klepsydra to zegar z piaskiem.

Piasek przesypuje się i odmierza czas.

Pietro

Mała Galeria

Na ścianach są obrazy z kolekcji Stanisława Augusta.

Wiele obrazów namalował Bacciarelli (czytaj: Baciareli).

Znajdź obraz z kobietą z kwiatami i piórami we włosach.

To księżna Anna Dorothea von Medem Biron (czytaj: Anna Dorotea fon Medem Biron).

Księżna trzyma portret króla.

Podczas podróży księżna poznała Stanisława Augusta.

Król się w niej zakochał.

Zwróć uwagę na rzeźbę mężczyzny z czarną kulą.

To bóg Chronos.

Chronos to bóg czasu.

Rzeźba jest zegarem.

Ostrze kosy wskazuje godzinę.

Piętro

Pokój Balkonowy

Pokój ma balkon.

Balkon ma metalową barierkę.

Barierkę zaprojektował król Stanisław August.

W pokoju są obrazy i rzeźby.

Większość z nich ma ponad 250 lat.

W pokoju stoją też stare meble.

Są to między innymi:

- stolik do gry w karty
- fotele
- komoda
- biurko.

Piętro

Gabinet Króla

W gabinecie Stanisław August:

- pracował
- pisał listy
- czytał
- spotykał się z gośćmi.

Przez okna widać:

- staw
- ogród
- teatr.

Piętro

Sypialnia

Król spał w łóżku z **baldachimem**.

Baldachim to materiał nad łóżkiem.

Baldachim chronił króla w nocy przed zimnem i owadami.

Na ścianie przy łóżku są obrazy rodziców Stanisława Augusta:

- Konstancji z Czartoryskich
- Stanisława Poniatowskiego.

Piętro

Garderoba

W garderobie król mył się i ubierał.

Przygotowania trwały nawet 2 godziny.

Podczas ubierania czytano królowi pisma i gazety.

Klatka z ptakiem to zegar.

Zegar co godzinę grał melodię.

Melodia przypominała śpiew ptaków.

Piętro

Pokoje Franciszka Ryxa

Franciszek Ryx (czytaj: Ryks) był **kamerdynierem** Stanisława Augusta.

Kamerdynier to najważniejszy służący.

Ryx doradzał królowi.

Dbał o pieniądze króla.

Franciszek Ryx miał w Pałacu na Wyspie:

- przedpokój
- gabinet
- sypialnię.

Przewodnik po Pałacu na Wyspie w Łazienkach Królewskich

Przewodnik w tekście łatwym do czytania (ETR)

Przewodnik napisaliśmy w 2025 roku.

Tekst przygotowała Aleksandra Sztajerwald we współpracy z Anną Milczanowską.

Tekst skonsultował Bartłomiej Osiński.

Fotografie zrobili Piotr Ceraficki, Paweł Czarnecki i Andrzej Kotlarski.

Broszurę zaprojektowała Mariola Michałowska.

Na pierwszej stronie jest europejskie logo tekstu łatwego do czytania (ETR).

To oznacza, że tekst jest napisany zgodnie z zasadami.

Więcej o tekście łatwym i zasadach przeczytasz na stronie organizacji [Inclusion Europe](https://inclusion-europe.eu).